

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br.67/20
U Luxembourggu 11. lipnja 2020.

Presuda u spojenim predmetima C-262/18 P i C-271/18 P
Komisija i Slovačka Republika protiv Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s.

Sud je potvrdio Komisijinu odluku prema kojoj zdravstveni osiguravatelji koji djeluju pod nadzorom slovačke države ne potpadaju pod odredbe prava Unije o državnim potporama

Ukinuta je presuda kojom je Opći sud prihvatio tužbu protiv te odluke

Svojom presudom Komisija i Slovačka Republika/Dôvera zdravotná poisťovňa (C-262/18 P i C-271/18 P) od 11. lipnja 2020. veliko vijeće Suda ukinulo je presudu Općeg suda od 5. veljače 2018., Dôvera zdravotná poisťovňa/Komisija¹ te je, konačno odlučivši u postupku, odbilo tužbu za poništenje koju je podnio slovački zdravstveni osiguravatelj Dôvera zdravotná poisťovňa a.s. (u daljnjem tekstu: Dôvera) protiv Komisijine odluke od 15. listopada 2014. o državnim potporama koje je Slovačka Republika navodno dodijelila dvama drugim slovačkim zdravstvenim osiguravateljima (u daljnjem tekstu: sporna odluka)². Time je Sud potvrdio svoju sudsku praksu u vezi s neprimjenjivošću odredbi o državnim potporama na zdravstvene osiguravatelje koji djeluju pod državnim nadzorom u okviru sustava socijalne sigurnosti kojim se ostvaruje socijalni cilj i provodi načelo solidarnosti.

Slovački sustav zdravstvenog osiguranja 1994. sustav jedinstvenog osiguravajućeg društva pod upravljanjem države zamijenio je pluralističkim modelom u kojem mogu poslovati i javni i privatni osiguravatelji. Prema slovačkom zakonodavstvu koje je stupilo na snagu 1. siječnja 2005., ti osiguravatelji – bez obzira na to jesu li javni ili privatni – moraju poprimiti pravni oblik profitnog dioničkog društva privatnog prava. Tijekom razdoblja od 2005. do 2014. slovački su rezidenti mogli birati između više društava za zdravstveno osiguranje, među kojima su se nalazila Všeobecná zdravotná poisťovňa a.s. (u daljnjem tekstu: VŠZP) i Spoločná zdravotná poisťovňa a.s. (u daljnjem tekstu: SZP), koja su se 1. siječnja 2010. spojila i čiji je jedini dioničar slovačka država, kao i Dôvera i Union zdravotná poisťovňa a.s., čiji su dioničari subjekti iz privatnog sektora.

Nakon Dôverine pritužbe podnesene 2. travnja 2007. u vezi s državnim potporama koje je Slovačka Republika navodno dodijelila SZP-u i VŠZP-u, Komisija je pokrenula formalni istražni postupak. Spornom odlukom Komisija je, međutim, utvrdila da SZP i VŠZP nisu poduzetnici u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, zbog toga što djelatnost koju obavljaju nema gospodarski karakter, tako da mjere na koje se odnosi pritužba ne mogu predstavljati državne potpore. Opći sud prihvatio je tužbu za poništenje koju je protiv te odluke podnijela Dôvera, posebice iz razloga što Komisija na SZP i VŠZP nije pravilno primijenila pojmove „poduzetnik”, u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, i „gospodarska djelatnost”.

Odlučujući o dvjema žalbama koje su podnijele Komisija i Slovačka Republika protiv te presude Općeg suda, Sud je podsjetio na to da se zabrana dodjele državnih potpora utvrđena u članku 107. stavku 1. UFEU-a odnosi samo na djelatnosti poduzetnika, pri čemu pojam „poduzetnik” obuhvaća svaki subjekt koji obavlja gospodarsku djelatnost, bez obzira na njegov pravni oblik i način financiranja. No, tvrdnjom da djelatnost koju obavljaju VŠZP i SZP u okviru slovačkog sustava obveznog zdravstvenog osiguranja – čije značajke odgovaraju onima sustava socijalne sigurnosti

¹ Presuda Općeg suda od 5. veljače 2018., Dôvera zdravotná poisťovňa/Komisija ([T-216/15](#), neobjavljena, EU:T:2018:64)

² Odluka Komisije (EU) 2015/248 od 15. listopada 2014. o mjerama SA.23008 (2013/C) (ex 2013/NN) koje je provodila Slovačka Republika za društva Spoločná zdravotná poisťovňa, a. s. (SZP) i Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. (VZP) (SL 2015., L 41, str. 25.)

kojim se ostvaruje socijalni cilj i provodi načelo solidarnosti pod državnom kontrolom – ima gospodarski karakter Opći sud počinio je više pogrešaka koje se tiču prava.

U tom je pogledu Sud precizirao da, kako bi se procijenilo je li djelatnost koja se obavlja u okviru sustava socijalne sigurnosti lišena gospodarskog karaktera, treba osobito provjeriti može li se i u kojoj mjeri za predmetni sustav smatrati da provodi načelo solidarnosti i je li djelatnost zdravstvenih osiguravatelja koji upravljaju takvim sustavom podvrgnuta državnoj kontroli.

Na osnovi tih razmatranja Sud je istaknuo da, suprotno onomu što je smatrao Opći sud, postojanje određenog tržišnog natjecanja u pogledu kvalitete i opsega ponude unutar slovačkog sustava obveznog zdravstvenog osiguranja, kao što su mogućnost zdravstvenih osiguravatelja da svojim osiguranicima ponude povezana besplatna davanja te sloboda osiguranika da izaberu svojeg osiguravatelja i da ga jednom godišnje promijene, ne može dovesti u pitanje socijalnu i solidarnu narav djelatnosti koju ti zdravstveni osiguravatelji obavljaju u okviru sustava kojim se provodi načelo solidarnosti pod državnom kontrolom. Kada je riječ o postojanju određenog tržišnog natjecanja između tih osiguravatelja u pogledu nabave, Sud je dodao da – za potrebu ocjene naravi djelatnosti nekog subjekta – ne treba razdvajati djelatnost nabave robe ili usluga od njihova kasnijeg korištenja jer narav djelatnosti dotičnog subjekta određuje gospodarski ili negospodarski karakter kasnijeg korištenja.

S obzirom na to da je Opći sud pogrešno smatrao da navedeni elementi tržišnog natjecanja obesnažuju socijalnu i solidarnu narav djelatnosti koju obavljaju VŠZP i SZP, Sud je prihvatio žalbe Komisije i Slovačke Republike te je ukinuo pobijanu presudu. Osim toga, s obzirom na to da je smatrao da se u predmetu može donijeti odluka i da je potrebno o njemu konačno odlučiti, Sud je potom sam ispitao tužbu za poništenje koju je protiv sporne odluke podnijela Dôvera.

U tom pogledu Sud je istaknuo da je članstvo u slovačkom sustavu zdravstvenog osiguranja obvezno za sve slovačke rezidente, da je iznos doprinosa utvrđen zakonom s obzirom na primanja osiguranika, a ne s obzirom na rizik koji predstavljaju zbog svoje dobi ili zdravstvenog stanja, te da svi ti osiguranici imaju pravo na istu razinu davanja utvrđenu zakonom, tako da ne postoji nikakva izravna veza između iznosa doprinosa koje je osiguranik uplatio i iznosa usluga koja mu se pružaju. Usto, zdravstveni osiguravatelji obvezni su pružiti zdravstveno osiguranje svim slovačkim rezidentima koji to zatraže, bez obzira na rizik koji proizlazi iz njihove dobi ili zdravstvenog stanja, te taj sustav predviđa i mehanizam za prijeboj troškova i rizika. Stoga taj sustav osiguranja, prema mišljenju Suda, pokazuje sve osobine načela solidarnosti.

Nakon što je utvrdio da je slovački sustav obveznog zdravstvenog osiguranja također podvrgnut državnoj kontroli, Sud je, usto, istaknuo da postojanje elemenata tržišnog natjecanja unutar tog sustava ima, u odnosu na njegove socijalne, solidarne i regulatorne elemente, sekundarno značenje i da je mogućnost zdravstvenih osiguravatelja da ostvaruju dobit te da je koriste i raspodjeljuju znatno ograničena zakonskim obvezama koje imaju za cilj očuvanje održivosti i trajnosti obveznog zdravstvenog osiguranja.

Imajući sva navedena razmatranja u vidu, Sud je smatrao da je Komisija u spornoj odluci osnovano zaključila da slovački sustav obveznog zdravstvenog osiguranja ostvaruje socijalni cilj i provodi načelo solidarnosti pod državnom kontrolom. Stoga je Komisija također pravilno smatrala da djelatnost SZP-a i VŠZP-a unutar tog sustava nije gospodarske naravi te da se, posljedično, te osiguravatelje ne može kvalificirati poduzetnicima, u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

NAPOMENA: Tužba za poništenje služi za poništenje akata institucija Unije koji su protivni pravu Unije. Pod određenim uvjetima države članice, europske institucije i pojedinci mogu podnijeti tužbu za poništenje Sudu ili Općem sudu. Ako je tužba osnovana, akt se poništava. Dotična institucija mora popuniti eventualnu pravnu prazninu nastalu poništenjem akta.

NAPOMENA: Protiv odluke Općeg suda Sudu se može podnijeti žalba ograničena na pravna pitanja. Žalba u načelu nema suspenzivan učinak. Ako je dopuštena i osnovana, Sud ukida odluku Općeg suda. Ako je u predmetu moguće presuditi, Sud ga može i sam riješiti. U suprotnome, predmet se vraća Općem sudu, koji je vezan odlukom Suda donesenom povodom žalbe.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293